

Polecenia podsumowujące

1. Podaj przyczyny podjęcia wypraw krzyżowych.
2. Wyjaśnij, dlaczego upadła idea ruchu krucjatowego.
3. Wskaż religijne, polityczne i społeczno-gospodarcze skutki wypraw krzyżowych.
4. Wymień zakony rycerskie powstałe w Ziemi Świętej i wyjaśnij, dlaczego je utworzono.
5. Oceń rolę zakonów rycerskich i szpitalniczych w średnio-wiecznej Europie.

Wyprawy krzyżowe

Przyczyny	Najważniejsze wydarzenia	Skutki
Polityczne <ul style="list-style-type: none"> • chęć udzielenia pomocy Cesarstwu Bizantyńskiemu zagrożonemu przez Turków seldżuckich • okazja do zwiększenia roli papieżstwa w okresie rywalizacji z cesarstwem • sukcesy rekonkwisty dające nadzieję na odzyskanie Ziemi Świętej 	<ul style="list-style-type: none"> • 1095 – apel papieża Urbana II w Clermont – wezwanie do krucjaty • 1096–1099 – I krucjata i utworzenie Królestwa Jerozolimskiego • 1192 – zgoda Saladyna na pielgrzymki chrześcijan do Jerozolimy • 1204 – zdobycie i złupienie Konstantynopola, utworzenie Cesarstwa Łacińskiego, zhańbienie idei krucjat • 1291 – upadek ostatniej twierdzy chrześcijańskiej – Akki • 7 krucjat w latach 1096–1270 	Polityczne <ul style="list-style-type: none"> • wzrost potęgi papieżstwa • wzrost znaczenia miast włoskich • upadek potęgi Cesarstwa Bizantyńskiego
Społeczno-gospodarcze <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązanie problemu braku ziemi dla rycerstwa • okazja do zdobycia sławy i bogactw przez rycerstwo • próba rozwiązania problemu głodu w Europie 		Społeczno-gospodarcze <ul style="list-style-type: none"> • powstanie etosu idealnego rycerza • intensywna wymiana kulturowa i handlowa • powstanie zakonów rycerskich
Religijne <ul style="list-style-type: none"> • ochrona pielgrzymów i miejsc świętych przed muzułmanami • działalność wędrownych kaznodziejów • chęć odzyskania Ziemi Świętej • szansa na zjednoczenie chrześcijan zachodnich i wschodnich 		Religijne <ul style="list-style-type: none"> • rozwój ruchu pielgrzymkowego • pogłębienie różnic między Kościołem wschodnim a zachodnim • długotrwałe pogorszenie się relacji między światem muzułmańskim a chrześcijańskim

Zakony rycerskie i szpitalnicze

Powstanie w wyniku rozwoju idei krucjatowej.

Cele działalności – ochrona pątników pielgrzymujących do Ziemi Świętej i udzielanie im pomocy.

Najważniejsze zakony rycerskie i szpitalnicze: templariusze, joannici i Krzyżacy.

Na czele zakonu wielki mistrz.

Po upadku ruchu krucjatowego działalność w Europie – istotna rola w polityce i gospodarce różnych państw.

Polecane publikacje

Hans Eberhard Mayer, *Historia wypraw krzyżowych*, Kraków 2008.

Steven Runciman, *Dzieje wypraw krzyżowych*, Warszawa 1987.

Michael Walsh, *Wojownicy Pana. Chrześcijańskie zakony rycerskie*, Kraków 2005.

